

Kız kardeşler BURAYA

Ofislerinde, evlerinde ya da İnternet'in sonsuzluğunda; enerjilerini kadınların erkeklerle eşit şartlarda yaşayıp çalışması için harcayan ve son dönemde adları yine bu konuda yaptıkları işlerle gündeme gelen dört kadınla yeniden tanışın.

Röportaj ZEYNEP GÜVEN

Fotoğraf HASAN KARAARSLAN, SIHAM GOUY

AHU SERTER

ABD'de yatırım yönetimi master'ı yapıp uzun bir dönem hedge fon yöneticiliğinde çalıştıktan sonra, 2002'de Türkiye'ye döndü. Bugün, Türkiye'nin önde gelen sanayi kuruluşlarından Fark Holding ve Farplas'ın Yönetim Kurulu Başkanı. Aynı zamanda, akıllı ulaşım teknolojilerine yatırım yapan F+ Ventures'ın ve Bodrum'da açılan sanat oteli markası Casa dell'Arte'nin kurucusu. Galata İş Melekleri'nde aktif yatırımcı.

Ahu Sertes, kadınlara ait iyi iş fikirlerinin yatırıma ve artı değere dönüşmesini sağlayan Arya Kadın Yatırım Platformu ile daha fazla kadını girişimci olabilmelerinin önünü açıyor. www.aryawomen.com

Bir sosyal fayda sağlama, kazandığının bir kısmını topluma geri verme ihtiyacı ve arzusu duyduğunuzda neden kadınları seçtiniz?

Kayserili bir ailenin kızayım, ailemde bize öğretilen okumak, kendini geliştirmek, hayal kurmak, bunlara ulaştıkça, yeni hayaller kurup çalışmaya devam etmektir. Üç kızım var, kendime göre kariyerinde ve hayatta iyi yerlere gelmiş bir kadımdım. 40 yaşından sonra sahip olduklarımın boyun borcumu ödemek istedim. En önemli sosyal problemlerimizden birine, kadınlara dokunacak bir şey yapayım dedim. En iyi bildiğim iş para kazanmak. O zaman öyle bir şey yapayım ki başarılı, motive, canavar gibi kadınları bulup; onlara hem para, hem de işlerini büyütme için ihtiyaç duydukları her ne ise, onları veren ortaklar bulayım, bu kadınları büyütelim, onlar da başka kadınları büyütünler diye, en küçük kızımın isminden esinlenerek "Arya Kadın Yatırım Platformu"nu kurdum.

Arya platformu ile kadınlara nasıl bir fayda sağlıyorsunuz?

Arya, Türkiye'nin ilk "kadın odaklı" yatırım platformu. Umarım tek olarak kalmayız. Kadın liderliğindeki şirketleri, "akıllı para" yatırımı yaparak maddi kaynakların ötesinde değer katabilecek kadın ve kadının gücüne inanan erkek melek yatırımcılar ile bir araya getiriyor. Türkiye'deki girişimcilerin yüzde 9'undan azı kadın. Yatırım alan kadın girişimcilerin oranı da çok düşük. En büyük engel finansman eksikliği.

Arya, kurulduğu 2014 yılından bu yana 700'ü aşkın kadın girişimciye dokundu ve 5 şirkete 1 milyon TL'nin üzerinde yatırım almalarını sağladı. Kadın kadına dayanışmaya inanan, başarılı iş kadınlarından oluşan ve yatırım yapan Arya kadınlarımız da oldu. En önemli mesajımız, önce kadının kadına yardım etmekte yükümlü olması.

Ben annemi çok erken, 2009 yılında kaybettim. Mühîş kuvvetli, vizyoner bir kadındı. Kız kardeşimle birlikte her yıl onun adına annemiz gibi güçlü, Türk kadınlarına ilham verecek başarı hikayeleri yazmaya aday olan bir kadına, hayallerini gerçekleştirebilmesi için 20 bin dolarlık "Fatoş Büyükkuşoğlu Güçlü Kadın Ödülü"nü vermeye başladık.

7 Şubat'ta TEB Kadın Akademisi işbirliğinde "Fatoş Büyükkuşoğlu Güçlü Kadın" ödülünün üçüncüsünü, genç, parlak bilim kadını Canan Dağdeviren'e, kendi memleketi Adana'da takdim ettik. Canan, dünyayı değiştirecek buluşu "Giyilebilir Kalp Pili" ve MIT'te ve Harvard Genç Akademi üyesi olarak bilim dünyasında yaptığı çalışmalarla bu ödüle hak kazandı.

"Maddi kazanç tabii ki tatmin getiriyor, ama belli bir yerden sonra o miktarın biraz daha fazla olması, sizin hayatınızda önemli bir değişiklik yaratmıyor. Sosyal bir girişimin girişimciye kattığı manevi fayda ise hiçbir şey ile ölçülemez."

En iyi bildiğim iş para kazanmak diyorsunuz, girişimciliğinizle gurur duyuyorsunuz. İş hayatındaki tatminle Arya'dan sağladığınız doyumun karşılığı mısınız?

Seri girişimci olmak, hiç durmayan bir roller coaster'da sürekli korku ile eğlence arasında gidip gelmek gibi bir şey, müthiş tatmin edici, bir o kadar da korkutucu. Bunun bir sonraki adımı, yaptığımız girişimlerin hem para kazanıp, hem de sosyal fayda yaratması. Maddi kazanç tabii ki tatmin getiriyor, ama belli bir yerden sonra o miktarın biraz daha fazla olması, sizin hayatınızda önemli bir değişiklik yaratmıyor. Sosyal bir girişimin girişimeye kattığı manevi fayda ise hiçbir şey ile ölçülemez. Arya benim sosyal girişimim; amacım, kadınlara kendi paralarına, hayatlarına ve birbirlerine sahip çıkmayı öğretmek.

Arya size daha önce bilmediğiniz neyi öğretti?

Arya bana kadın kadına arkadaşlığın güzelliğini, benzer sorunları ve güçlükleri yaşayan insanların birbirlerine ne kadar destek olup, birbirlerinden ne kadar çok şey öğrenebileceklerini ve bunun onlara hayatta ne kadar çok zaman kazandırabileceğini, gençken insanın feyz alabileceği, konuşabileceği rol modelleri olmasının da geleceği için ne kadar önemli olduğunu öğretti.

Bundan sonraki adımınız ne olacak?

Bundan sonra Arya'nın Türkiye geneline yayılması ve ilk olarak Gürcistan şubesinin açılması var. Geçen sene ilkinin on ülkeden doksan kadınla gerçekleştirdiğimiz, yarımcılığı ve girişimciliği konuştuğumuz Arya Retreat'in Haziran ayında Bodrum'da düzenleyeceğimiz ikincisi var. Dört gün eğlence, dinlenme ve öğrenimle dolu olacak. Kendim için bu yıl, yazmayı planladığım ve kendi girişimcilik hikayelerimi anlatacağım ilk kitabımın yılı olacak. Bir de Bodrum'da ilkinin açtığımız sanat otelimiz Casa dell'Arte'nin ikinci şubesini, bu yıl yaz başında Portekiz'in Lizbon şehrinde açacağız.

BENĞİ KORKMAZ

TED Ankara Koleji ve Bilkent Üniversitesi'nden mezun oldu, Stanford Üniversitesi'nden MBA derecesini aldı. On beş senedir, ABD, Kore ve Avrupa ofislerinde görev aldığı McKinsey&Company'nin şirket ortağı. McKinsey'nin küresel organizasyon ve insan kaynağı alanındaki uzman çalışma grubu içinde ve Türkiye'deki McKinsey Leadership Academy'nin kurucuları arasında yer alıyor.

Bengi Korkmaz, geçtiğimiz aylarda yayınlanan Women Matter Türkiye raporu aracılığıyla, kadınların iş dünyasında ve Türkiye ekonomisinde yaratacağı farkın potansiyeline dikkat çekiyor.

Women Matter nedir? Women Matter Türkiye'deki rolünüzü anlatır mısınız?

Women Matter, McKinsey'nin on yıldır Avrupa, Amerika, Afrika, Orta Doğu ve Asya'da yaptığı bir araştırma. Bu araştırma sonuçları dünyada ses getirdi çünkü iki konuyu çarpıcı bir şekilde yansıttı. Birincisi üst yönetimde kadın olan şirketlerin daha başarılı finansal sonuçlar getirdiğini rakamsal olarak gösterdik. İkincisi, incelediğimiz her ülkede kadının işe ve liderlik pozisyonlarına erişiminin, erkeklerin çok gerisinde olduğunu gördük. Şirketler bunun için çalışma yapmadıkları takdirde de rakamlar yükselmüyor. Türkiye'de için hazırladığımız raporda da, bu konuları verilere dayalı bir şekilde ortaya koymayı ve atılacak adımlara ve programlara ışık tutmayı amaçladık. Bu çalışmayı McKinsey Türkiye olarak Türkiye özelinde ilk defa 2016 yılında TÜSIAD işbirliğiyle Türkiye'nin lider 102 şirketinin katılımıyla gerçekleştirdik.

Women Matter ile kadınlara nasıl bir fayda sağlıyorsunuz?

Biz bu çalışmayla varsayımlar ve önyargılar üzerinde değil, verilere dayalı bir durum tespiti ve dünya örneklerini temel alan, yapıcı ve ilham verici bir zemin oluşmasını sağlıyoruz. Durum tespiti şunu söylüyor: Türkiye'de kadının iş gücüne katılımı, yüzde 33 ile OECD ülkelerinin en alt seviyesinde. OECD ortalamasına ulaşırsak, 2025'e kadar ekonomimizi yüzde 20 büyütürebiliriz. Türk kadınının ekonomik yaratıcılığı ve üretkenliği, kullanamadığımız çok büyük bir potansiyel teşkil ediyor. *Büyük şirket sahiplerine ve üst yönetimlerine mesajımız şu:* Ülkemizde üniversite mezunlarının yarısını oluşturan bir yetenek havuzundan faydalanmak ve daha iyi performans için çeşitlilik ve kadın sayısını artırmak şart. Bunun için konuyu şirketin ilk üç önceliğinden birisi yapmak, istikrarlı ve tutarlı bir şekilde uzun dönemi planlamak ve kapsamlı bir program oluşturmak gerekiyor. *Kadınlara ve özellikle üniversitelerdeki genç kadınlara ise mesajımız şu:* İş dünyasında kadınlar için yer var ve gençlerin gelişimini destekleyen ve önlerini açan kadın yöneticiler de mevcut. Onları iş dünyasına katılma ve liderlik rollerine davet ediyoruz.

Araştırmanın sonuçlarında size çarpıcı, ilginç, şaşırtıcı gelen neler var?

Araştırmanın sonuçları tümüyle ilgi çekici! Öncelikle şunu gördük, kadınların iş hayatında önyargılardan etkilenmeden yükselmesini veya toplumsal rollerini hayata geçirirken dengeli bir yaşam sürmesini sağlayacak uygulama ve politikalar yok. Araştırmanın temel bulgularını bunu akılda tutarak ele almak lazım. Araştırmamıza göre Türkiye'nin lider şirketlerinde kadınlar toplam çalışanların yüzde 41'ini oluşturuyor. Bu oranın göreceli yüksek olmasında

“Türk iş kadınları azimle çalışıyor ve uygulamalar onları işte kalmaya özel olarak teşvik etmese bile yukarı tırmanıyor.”

finans sektörünün etkisi büyük. Ancak, finans sektörü dışında tutulduğunda, genel kadın temsili yüzde 30'a düşüyor. İkinci olarak, diğer ülkelerdeki eğilime benzer şekilde, kadınların genel temsil oranı yüzde 41 iken, üst düzey yöneticilerde bu oran yüzde 25'e ve genel müdür düzeyinde ise yüzde 15'e düşüyor. Üst düzey yönetimdeki kadın oranına bakıldığında, Türkiye, diğer

ülkelere oranla daha yüksek kadın temsiline sahip. Asya (yüzde 8), Latin Amerika (yüzde 8), ABD (yüzde 17), Avrupa (yüzde 20). Bu da demek oluyor ki, Türk iş kadınları azimle çalışıyor ve uygulamalar onları işte kalmaya özel olarak teşvik etmese bile yukarı tırmanıyor. Destekleyici uygulamalar hayata geçirilse sonuç ne kadar çarpıcı olacak demek ki!

Bundan sonraki adımınız ne olacak?

Women Matter araştırmaları sadece mevcut durumun fotoğrafını çekmekle kalmıyor, yıllar içinde başarılı örneklerden derlenen en iyi uygulamalar da bu alanda ilerlemek isteyen şirketler için güzel bir çerçeve ve model sunuyor. Bu anlamda destek ve işbirliği isteyen şirketlerin yanında olacağız. Türkiye'de uzun yıllardır bu konunun önderliğini yapan ve son 10 sene üç kadın başkan seçmiş olan TÜSIAD ve diğer organizasyonlar ile de yakın çalışma içinde olacağız.